

Stálá opevnění.

Význam a všeobecná organisace.

I. Poválečný vývoj bojových prostředků.

Válečných zkušeností bylo ve všech zemích využito k zdokonalování prostředků zavedených ve světové válce a k hledání nových. Poválečný vývoj charakterisuje zejména:

budování opevnění,
tvoření motorisovaných a mechanisovaných jednotek, jimž odpovídá souběžný vývoj prostředků proti útočné vozbě,
zvětšení mohutnosti letectva, doprovázené význačným rozvojem obrany protiletadlové,
zdokonalení pojítek.

Tito čtyři činitelé se stali ve Francii podkladem revise Polního řádu z r. 1921 (Instruction provisoire du 6 octobre 1921 sur l'emploi tactique des grandes unités).

I když pokrok (většinou technického rázu), který tito činitelé představují, nepůsobil citelně na změny Polního řádu po stránce taktické, vyžádal si přece jen jeho doplnění tím, že musil stanovit možnosti moderních prostředků a určit způsoby jejich použití.

O tom všeobecně pojednal článek mjr. gšt. K r e p l a ve VR. čís. 2/1937.

Tento článek má informovat čtenáře, který nemá nový francouzský Polní řád, lépe říkajíc předpis o taktickém použití vyšších jednotek (Instruction sur l'emploi tactique des grandes unités), schválený v srpnu 1936, jak se v něm uplatnilo moderní opevnění, budované ve Francii s důkladností národa, který byl svědkem několikerého vpádu na své území.

II. Opevnění, účel.

Stálá opevnění byla zřízena k ochraně národního území před vpády. Nová soustava stálého opevnění dovoluje:

mobilisovat pod ochranou pevného krytu, který vyžaduje poměrně málo sil,

chránit co nejvíce velké oblasti průmyslové a citlivé body pohraničního území,

zajistit mohutně vybudovanou základnu pro manévr armád.

Zásadou, která ovládá taktickou úlohu opevnění, jejich organizaci, obsazení a způsoby jejich obrany, je zkušenost válečná, že stálé opevnění musí splynout s všeobecnou sestavou armád a včlenit se do ní.

III. Druhy opevnění.

Opevnění jsou stálá nebo polní.

Stálé opevnění odpovídá stálé organizaci terénu, polní opevnění pak organizaci, která jest uskutečněna v čas potřeby a podle požadavků manévru.

Organizací terénu zvyšujeme význam překážek a krytů nebo je tvoříme v místech účelně zvolených; dovoluje umístit bezpečně před ničením nepřítele palebné zdroje a personál, který je uvádí v činnost.

IV. Význam opevnění.

a) Stálé opevnění dává s hlediska strategického hlavnímu velitelství významné výhody:

dává mu možnost držet s vynaložením nejmenších sil rozlehlé části bojiště; usnadňuje úlohy zajištění hranic, zejména na počátku konfliktu;

dovoluje mu provést nástup, připravit manévr a po ukončení shromáždění zahájit útok pod ochranou opevněné fronty, zajištěné proti zá sahům pozemních nepřátelských sil;

může konečně krýt komunikace nebo jeden z boků při manévru ofensivním anebo defenzivním tím, že se z opevněného prostoru stane opěrný bod anebo čep manévru.

S taktického hlediska dovoluje stálé opevnění pevně držet určité části terénu počty poměrně malými a palbou dosíci mohutných výsledků střelbami pečlivě připravenými z materiálu pevného, chráněného a velmi výkonného.

Opačně nutí nepřítele, který se chce zmocnit pevností stálého opevnění, k činnosti nadmíru prudké, velmi drahé, všeobecně velmi dlouhé, pohlcující často značné síly a vyžadující zasazení četného a mocného materiálu.

b) Polní opevnění má výhody obdobné opevnění stálému, avšak v míře odpovídající rozvoji, který byl dán jeho organizacím.

Může mít mnohdy značnou hodnotu, je-li doplněno ničením a využívá-li důležitých přírodních překážek.

Ponevadž polní opevnění je pružné a může být stále zdokonalováno, musí být používáno za všech okolností boje, zvláště každou jednotkou zastavenou, ať je zastávka sebe kratší.

V. Zbraně:

pevnostní pěchota, dělostřelectvo, ženijní a spojovací vojsko — charakteristika.

Zde se mluví jen o zbraních, které pro boj v opevnění nabývají zvláštního rázu.

1. Pevnostní pěchota je organisována, aby bojovala buď v pevnostech anebo v mezerách mezi nimi.

Je vybavena organickou výzbrojí a obsluhuje zbraně, materiál a zvláštní bojové prostředky různých opevňovacích orgánů.

Jednotky, které jsou částí posádky pevnosti, mají organisaci odpovídající významu a způsobu výzbroje a materiálu, který uvádějí v činnost, a potřebám sebeobrany posádek.

Úplná znalost úkolu, terénu a prostředků, podrobná příprava palebných plánů, použití bezpečné sítě pozorovací a spojovací, určitá obrana bojových prostředků, to vše dovoluje pevnostní pěchotě, podporované dělostřelectvem, zastavit nepřátelské útoky soustavou přesných, přízpusobných a mocných paleb.

2. Pevnostní dělostřelectvo má dvě složky:

dělostřelectvo vnitřní (v pevnostech, krytech anebo pod věží),
dělostřelectvo vnější (mimo pevnosti: dělostřelectvo pohyblivé a dělostřelectvo posiční), obdobné dělostřelectvu vyšších jednotek polních.

Dělostřelectvo vnitřní je pevné a chráněné. Jeho výkonnost je zvětšena mechanickým zařízením. Má opevněné pozorovatelné, bezpečnou síť spojovací a velké zásoby munice, které mají ovšem své meze při obklíčení pevnosti.

Jinak má stejné vlastnosti jako lehké dělostřelectvo vyšších jednotek polních. Má stejný účinek. O jeho použití platí tatáž pravidla.

Proto je včleněno do soustavy dělostřelectva, které operuje v stejném pásmu působnosti.

Dělostřelectvo vnitřní má jako hlavní úlohu zúčastnit se obrany hlavního postavení, nejčastěji bočnými palbami.

Předsunutá palebná postavení a rozlehlá pole střelby dovoluji dělostřelectvu pod věží provádět v mezích určených velitelským palby daleké.

3. Ženijní vojsko.

Na opevněném postavení připadají ženijnímu vojsku úlohy všeobecně daleko složitější než na postavení polním.

Zvláštnosti jeho použití jsou:

vně pevnosti má přímou úlohu od počátku operací;
vpředu, aby uvedlo v činnost překážky všech druhů, které byly připraveny již v míru;

vzadu, aby parky a skladiště ženijní byly v činnosti a aby bylo využito některých železničních tratí;

uvnitř pevnosti jsou úkoly ženijního vojska prováděny specialisovanými oddíly:

zákopníků, kteří opravují části zasažené bombardováním, průlomy v překážkách, pomáhají v úpravě předpolí a podle okolností kladou miny;
ženistů-elektromechaniků, kteří uvádějí v činnost, udržují a opravují všechna zařízení elektrická a mechanická;

ženistů-železničářů, kterým jsou svěřeny transporty uvnitř pevnosti.
Důstojník, přidělený veliteli pevnosti, velí těmto oddílům:

4. Telegrafní vojsko (ve Francii součást ženijního vojska).

Spojení v opevnění charakterisuje:

bohatství pojítek, která dovoluji nejen zajistit nutná spojení k obraně pevnosti, avšak také spojení s vojsky posilovými, zejména dělostřelectvem, a s příslušnými vyššími jednotkami;

bezpečnost, skýtaná opevněním; využití pojítek je tím značně usnadněno.

Pojítka obsluhuje zvláštní personál pevnostních ženistů-telegrafistů a radiotelegrafistů.

VI. Vyšší jednotky pevnostní

jsou: opevněná oblast a pevnostní smíšená brigáda.

1. **Opevněná oblast** je rozsáhlý obranný celek, který má: hlavní postavení, zesílené pevnostmi (pevnostními objekty), vybavenými mohutnými zbraněmi; přední výbavu, záležející v početných a dobře chráněných velitelských prostředcích; zadní výbavu, připravenou již v míru; zásobování všech druhů.

Vzhledem k své počáteční úloze jsou opevněné oblasti organizovány v citlivých částech pohraničí, zvláště vhodných k pronikání nepřátelské mohutné a rychlé ofensivy; oblasti jsou vytyčeny co možná tak, aby kryly průmyslová střediska a zachovaly ty části území, jichž je potřebí k rozvinutí operací.

Na rozdíl od bývalých opevněných míst tvoří opevněné oblasti uzavřené soustavy. Aby opevněný celek mohl bojovat, musí se živit z národního území právě tak jako jiné armádní prvky.

Fronta opevněných oblastí je ostatně vždy velmi rozsáhlá, takže, i když jest obchváćena na bocích, mohou oblasti zachovat co nejdéle nepřetržitě vztahy k zápolí.

Opevněná oblast má značnou obrannou mohutnost, která charakterizuje její úlohu po strategické stránce (odst. IV).

Opevněná oblast má několik úseků opevněných anebo úseků obranných.

Mimo to jsou zřízeny opevněné úseky samostatné, buď v mezerách opevněných oblastí nebo v pásmech pohraničních, krytých význačnou překážkou, nebo v pásmech rozčleněných, zejména v terénu horském.

Úseky obranné, zřízené podle potřeby v mezerách oblastí nebo opevněných úseků, mají organizaci podobnou organizaci úseků opevněných, avšak méně úplnou.

2. Opevněné oblasti, opevněné úseky a úseky obranné jsou obsazeny vojsky všeobecně organizovanými ve smíšené brigády, jež mají složení obdobné pěší divisi. Některé obranné úseky mohou mít organizaci zvláštní.

Opevněná oblast disponuje organickými jednotkami obdobnými jednotkám sborovým.

Jakmile část nebo celá fronta opevněné oblasti nebo opevněných úseků je ohrožena mocně nasazeným útokem, může být nutné zasadit jednotky polní.

Opevněné oblasti, opevněné úseky a úseky obranné se svými organickými jednotkami (zbraněmi a službami) jsou pod pravomocí velitelů armád.

Jednotky zbraní nesmějí být, mimo rozkaz hlavního velitele, ani odloučeny, ani odcizeny svým speciálním úkolům obrany organizací, jež

jsou jim svěřeny. Z jejich materiálu a jejich zásobení se jim nic nebere než v naprosto nezbytné nutnosti a s tou podmínkou, že se nechá pevnostem dostatečná výbava. Vezmou-li velitelé armád něco z opevnění, hlásí to hlavnímu veliteli.

VII. Služby, úkol a organizace.

V opevněných oblastech a v některých samostatných opevněných úsecích mají různé služby zásobovací a odsunové úkoly obdobné jako služby jiných vyšších jednotek.

Jejich činnost je přizpůsobena hlavním vlastnostem jednotek, jimž mají sloužiti; jsou to: zvláštní výzbroj, stálost zařízení obranných, velmi pokročilá organizace těchto zařízení, vyvinutá síť komunikační, konečně určitá nezávislost zásobování na zásilkách zezadu, poněvadž sklady, zřízené pod ochranou opevněné fronty, mohou být důkladně vybaveny.

Opevněná oblast má služby obdobné jako armádní sbory.

Smíšená brigáda má služby podobné pěší divisi.

Některé samostatné opevněné úseky mají služby, které mimo ženijní mají jen orgány řídicí.

Každá pevnost má služby nutné k samostatnému životu. Jsou zastoupeny více méně podle významu a zejména:

dílny na opravy a výměnu materiálu dělostřeleckého a ženijního, muniční sklady, sklady ženijního materiálu, sklady potravin a zdravotnického materiálu a služba elektromechanická.

Činnost hlavních služeb opevněných organizací může být na každém stupni zajištěna bez průtahů zvláštními orgány, zřízenými již v míru nebo uvedenými v činnost z titulu služby zeměbrany.

Od okamžiku, kdy vejdou v činnost služby armádní, pokračují služby opevněných oblastí, brigád anebo opevněných úseků v své činnosti v rámci společných směrnic vydaných tím velitelem armády, jemuž podléhá opevněná oblast.

Při zesílení vyššími jednotkami jsou služby opevněných organizací, které odpovídají zvláštním potřebám (zásobování municí, služba elektromechanická) přiřazeny ke službám vyšších jednotek, aby se tím zabránilo trhání organických svazků, existujících v opevněných oblastech nebo smíšených brigádách opevněných oblastí.

Je-li opevněná oblast nebo smíšená brigáda rozdělena na dvě armády, zůstává veliteli oblasti (brigády) povinnost, aby řídil činnost zvláštních služeb. Přidělí, je-li nutno, představitele svých služeb přednostům služeb obou armád.

Kromě těchto výjimek je všeobecná činnost služeb na každém stupni zajištěna péčí taktického velitele úseku, ať jde o jednotky přidělené k obsazení pevností, nebo o ty, které operují v mezerách.

Zvláště na stupni armády přísluší veliteli armády rozčleniti co nejlépe různé služby tak, aby to odpovídalo předchozím zásadám.

